

03.10.2023

Asia/9

§ 196

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ym. valtuustoaloitteesta koskien Bosti-tilausjärjestelmästä luopumista ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi valtuutettu Sinikka Vepsän ja 28 muun valtuutetun Bosti-tilausjärjestelmästä luopumista ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään selvittävän mahdollisuutta luopua Bosti-tilausjärjestelmästä ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa ja selvittävän mahdollisuutta siirtyä Tampereella käytössä olevaan malliin, jossa lastenkotien vakituisella henkilöstöllä on käytössään luottokortit lastensuojelulaitoksissa tehtäviä päivittäishankintoja varten ja jossa lastenkotitoiminnan käteiskassaa koskeva käytäntö on joustavampi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta pitää aloitetta kannatettavana ja toteaa, että Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet onkin jo aiemmin tunnistettu ympärivuorokautisten lastenkotien ja lasten vastaanottoyksiköiden toiminnassa. Selvitystyö ja etenemissuunnitelma Bosti-ostotilausjärjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on jo tehty.

Päivittäishankinnat lastenkodeissa ja lastensuojelun vastaanottolaitoksissa

Pitkäaikaisista hoitoa tarjoavissa lastenkodeissa sekä lastensuojelun vastaanottolaitoksissa tehdään runsaasti päivittäiseen hoito- ja kasvatustyöhön kuuluvia hankintoja. Lastenkodeissa on käytössä käteiskassat, joilla voidaan tehdä pieniä päivittäisostoksia. Menokassat ovat yksikön paikkamäärän mukaan 500–1600 euroa. Lastensuojelulain (417/2007 55 §) mukaiset käyttövarat annetaan lapsen omaan käyttöön joko käteiskassasta käteisellä tai tilisiirtona lapsen tilille. Vastaanottolaitoksissa on käytössä menokassat vain käyttövarojen maksamiseen lapsille.

Muissa tapauksissa lastensuojelun ympärivuorokautisissa yksiköissä käytetään kaupungin ostotilausjärjestelmä Bostia, jolla hankitaan sijoitetuille lapsille esimerkiksi vaatteita tai muuta käyttötavaraa. Bostia käytettäessä ostot tehdään laatimalla ensin sähköinen tilaus, jossa on määritelty hankittava tuote, oston hinta ja ostopaikka. Asiointi ja mak-

sun suorittaminen kaupassa tapahtuu käyttämällä tulostettua Bosti-tilaustositetta. Lapset tekevät ostoksia yhdessä ohjaajan kanssa tai vaihtoehtoisesti asioivat kaupassa itsenäisesti tilaustositteen kanssa. Bosti-järjestelmän etuna on nähty, että sen avulla voidaan varmistaa, että raha päätyy lapsen käytössä suunniteltuun käyttötarkoitukseen.

Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet on tunnistettu lastensuojelun ympärivuorokautisten yksiköiden toiminnassa. Ostotilaustositteiden käyttäminen ostotapahtuman yhteydessä on lasta leimaava käytäntö, ja lapsi kokee tilanteen nöyryyttävänä. Ostotilanteeseen voi lisäksi liittyä lapsen yksityisyyden suojaan kohdistuvia riskejä. Tilausjärjestelmän käyttö rajoittaa lasten mahdollisuuksia tehdä tarvitsemiaan päivittäisostoksia joustavasti ja ikätasolleen luontevalla tavalla.

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on tehty. Lastenkotien ja lastensuojelun vastaanottolaitosten käteiskassojen käyttöä laajennetaan siten, että sijoitetut lapset voivat itsenäisesti asioidessaan tehdä käteisellä tarvitsemansa hankinnat. Tämän mahdollistamiseksi käteisvarojen enimmäismäärä kassatoimipisteissä tulee arvion mukaan olla 1400–3800 euroa alayksikköjen paikkamäärästä riippuen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että myös käteiskassan käyttö sitoo henkilöstön työpanosta, sillä menot kirjataan kirjanpitoon muistiotositteilla käsin alkuperäisistä kuiteista ja kassojen tilityksissä tulee pyrkiä siihen, että menot kohdistuvat oikealle kuukaudelle. Toimintayksikön esihenkilö vastaa kassatoimintaa harjoittavan yksikkönsä kassatoiminnoista, kassapisteen turvallisuudesta, käyttöoikeuksien hakemisesta ja poistamisesta sekä siitä, että kassanhoitajat tuntevat ohjeistuksen.

Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan osastoittain luottokortteja vakituisesta henkilöstöstä nimettäville henkilöille. Luottokortilla henkilöstöön kuuluva kortinhaltija voi suorittaa maksuja tehdessään hankintoja yhdessä lapsen kanssa. Luottokortilla on mahdollista tehdä lapselle hankintoja myös verkkokaupoista, mikä ei ole onnistunut Bosti-järjestelmää käytettäessä. Mikäli luottokortin omaavaa henkilöstöä ei ole osastolla aina saatavilla, henkilöstön on mahdollista tehdä lapsille kiireellisiä hankintoja myös käteiskassasta.

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan toimialajohtaja päättää käteiskassojen jaosta tehtäväalueellaan. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käteisvarojen enimmäismäärä on tällä hetkellä 43 050 euroa. Mikäli toimialan kassavarojen yhteenlaskettua enimmäismäärää on tarve korottaa, asiasta tehdään esitys rahoitusjoh-

03.10.2023

Asia/9

tajalle. Myös luottokorttien hankinta edellyttää rahoitusjohtajan päätöksen.

Arvion mukaan edellä mainitut toimenpiteet ovat toteutettavissa noin neljän kuukauden kuluessa

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa. Lasta arvostavat käytänteet ja tasa-arvoisten toimintaedellytysten mahdollistaminen ovat hyvän sijaishuollon toteuttamiseksi tärkeää. Sijoitetuilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan ilman pelkoa leimaantumisesta tai yksityisyytensä vaarantumisesta.

Eriarvioisuutta tuottavien rakenteiden ja arkisten käytänteiden poistaminen tuottaa sijoitetuille lapsille positiivisia sosiaalisia ja psyykkisiä hyvinvointivaikutuksia.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Muokataan Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi -otsikon alaiseen kolmanteen kappaleeseen: "Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan luottokortteja riittävästi."

Kannattaja: jäsen Meri Valkama

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sinikka Vepsä)

Jaa-äännet: 9

Ahto Apajalahti, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Emmi Piippo, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 3

Pentti Arajärvi, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 1

Touko Niinimäki

03.10.2023

Asia/9

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjä 1).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43059
anita.lindfors(a)hel.fi
Minna Pitkänen, lastenkotitoiminnan päällikkö, puhelin: 310 46170
minna.k.pitkanen(a)hel.fi
Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi
Terja Hannola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 39043
terja.hannola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 21.06.2023 Vepsä Sinikka Bosti-tilausjärjestelmästä luopuminen ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Sinikka Vepsän ja 28 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien Bosti-tilausjärjestelmästä luopumista ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa.

Lausuntoa on pyydetty 3.11.2023 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43059
anita.lindfors(a)hel.fi
Minna Pitkänen, lastenkotitoiminnan päällikkö, puhelin: 310 46170
minna.k.pitkanen(a)hel.fi

03.10.2023

Asia/9

Armi Vaden, talouspäälikkö, puhelin: 310 15970

armi.vaden(a)hel.fi

Terja Hannola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 39043

terja.hannola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 21.06.2023 Vepsä Sinikka Bosti-tilausjärjestelmästä luopuminen ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano